

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 45. sjednici održanoj 11. rujna 2017. godine raspravljalo je o Nacrtu prijedloga zakona o komunalnom gospodarstvu.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o komunalnom gospodarstvu.
2. Sindikalne središnjice ne podržavaju donošenje Nacrta prijedloga zakona o komunalnom gospodarstvu.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje sindikalnih središnjica.

IZDOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA, SAVEZA SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE, MATICE HRVATSKIH SINDIKATA I HRVATSKE UDRUGE RADNIČKIH SINDIKATA

Sindikalne središnjice Nezavisni hrvatski sindikati, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Matica hrvatskih sindikata i Hrvatska udruga radničkih sindikata **protive se** donošenju predloženog Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Članak 32. Stavak 1.

Prijedlog sindikalnih središnjica:

Iza riječi: „uslužnu komunalnu djelatnost“ staviti točku, a riječi koje slijede: „uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave“ brisati.

Obrazloženje:

Prijedlog odredbe **u suprotnosti je s člankom 214. Zakona o radu** („Narodne novine“ br. 93/14) kao općim propisom kojim se uređuje pitanje štrajka i rješavanja kolektivnih radnih sporova, koji kaže kako **pravila** o proizvodno–održavajućim i nužnim poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada **sporazumno izrađuju i donose sindikat i poslodavac**, na prijedlog poslodavca.

U slučaju obavljanja uslužne komunalne djelatnosti isporučitelj komunalne usluge je **poslodavac koji je obavezan postupati u skladu sa Zakonom o radu (ZOR). ZOR također u članku 4. daje definiciju poslodavca koja se nikako ne može odnositi na predstavničko tijelo, te je tako odredba u suprotnosti i sa člankom 4. ZOR-a.**

Pravila o proizvodno–održavajućim i nužnim poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada, **nisu autonomni akt poslodavca već rezultat sporazuma poslodavca i sindikata** što znači da pravila ne može samostalno donijeti niti isporučitelj komunalne usluge koji obavlja komunalnu djelatnost kao poslodavac. Prethodna ili bilo koja druga suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave uopće nije relevantna s obzirom na dvostranu pravnu prirodu pravila –

sporazumna izrada i donošenje od strane poslodavca i sindikata. **U radnim odnosima, naime, nije bitan vlasnik već poslodavac, onaj tko vodi poslovanje, upravlja i organizira rad.**

Članak 32. Stavak 1., kako je predložen, **znatno ograničava pravo na štrajk te je i zbog toga u suprotnosti sa ZOR-om.** Također ističemo da su člankom 214. ZOR-a **propisane i postupovne odredbe u slučaju nemogućnosti postizanja sporazuma, nadležnosti sudova,** te je posebno propisano da ako poslodavac ne predloži utvrđivanje poslova koji se ne smiju prekidati do dana okončanja postupka mirenja, postupak utvrđivanja tih poslova ne može se pokrenuti do dana okončanja štrajka. Prema Prijedlogu nije jasno bi li u slučaju izostanka prethodne suglasnosti i dogovora o poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka, isporučitelj usluge i sindikat morali ići u postupak arbitraže sukladno ZOR-u, odnosno na koji bi se način riješilo nedostatak sporazuma o poslovima koji se ne smiju prekidati, odnosno izostanak suglasnosti. **Još jednom podsjećamo kako je zakonitost poslovanja i postupanja odgovornost poslodavca, a ne predstavničkog tijela.**

Nadalje, u odnosu na davanje komunalnih poslova u koncesiju, a zadržavanjem formulacije „uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave“ nastao bi trostrani odnos koji nije u skladu sa ZOR-om jer je pitanje poslova koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka pitanje koje treba biti riješeno sporazumom između poslodavca i sindikata. Vlasnik poslodavca (bez obzira je li to jedinica lokalne samouprave ili koncesionar) pri tome nije važan, već su važni poslodavac i sindikat te njihov sporazum.

Sindikalne središnjice protive se davanju koncesija za komunalne djelatnosti

Problem pitanja poslova koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka očito proizlazi iz otvaranja mogućnosti davanja koncesija za komunalne djelatnosti te s tim u vezi osiguravanje obavljanja poslova iz djelatnosti danih u koncesiju, odnosno osiguravanja javnog interesa kroz obavljanje poslova komunalnih djelatnosti. Navedeno je još jedan razlog zbog kojeg se protivimo koncesijama u području komunalnih djelatnosti.

Smatramo kako za dio komunalnih djelatnosti, koje su od posebnog javnog interesa (kao što su: opskrba i gospodarenje pitkom vodom, odvoz otpada, kanalizacija i odvodnja, kremiranje, ukop...) ni pod koju cijenu ne bi smjele biti otvorene mogućnosti za koncesioniranje. Naime, takve usluge, kao one od izrazite važnosti za građane i gospodarstvo ne smiju biti predmet komercijalizacije, već moraju biti i ostati lako dostupne svima, a ne smiju biti osnova za stjecanje zarade i dobiti privatnih koncesionara kroz podizanje cijena ili smanjenje razina usluga. Svima su nam poznata takva negativna iskustva s „outsourcingom“ - davanja nekih neosnovnih djelatnosti specijaliziranim privatnim tvrtkama. Kakve bi im se tek neslućene mogućnosti za takva postupanja otvorile koncesioniranjem nekih vitalno važnih komunalnih djelatnosti, kroz komercijalizaciju i podizanje cijena te maksimalno iskorištavanje zaposlenih i njihovo minimalno plaćanje. Povrh rečenog, za tvrtke u vlasništvu lokalne samouprave koje obavljaju komunalne djelatnosti treba zakonom otvoriti mogućnost popratnog obavljanja i nekih komercijalnih poslova čija mogućnost proizlazi iz obavljanja osnovne komunalne djelatnosti. Sredstva priskrbljena na taj način mogla bi se utrošiti na bolje opremanje i organiziranje tih istih tvrtki i njihove osnovne djelatnosti, a što bi značilo uštede i smanjenje troškova za lokalno gospodarstvo i građane kao korisnike njihovih usluga.

Članak 32. Stavak 4.

Prijedlog sindikalnih središnjica:

Brisati stavak 4. članka 32.

Obrazloženje:

Prijedlog je u suprotnosti sa ZOR-om. Prethodno stavci ovoga članka razrađuju kolektivne radne odnose koji su cjelovito uređeni ZOR-om. Ovim se stavkom zadire u individualna prava i obveze radnika iz radnog odnosa koje uređuje ZOR i posebnim ih se zakonom ne može urediti na drukčiji, suprotan način.

Članak 105. stavak 1. Podstavak 2.

Prijedlog sindikalnih središnjica:

Potrebno je brisati riječi „ući na okućnicu i dvorište zgrade ili druge građevine“.

Obrazloženje:

Prijedlog smatramo povredom prava vlasništva koje je kao takvo zaštićeno Ustavom RH. Ulazak na okućnicu i dvorište zgrade ili druge građevine može se smatrati i povredom doma jer dom čini cjelina zgrade ili građevine i zemljišta, te su kao takve neodvojive.

Članak 108. Stavak 3.

Prijedlog sindikalnih središnjica:

Stavak dopuniti na način propisivanja obveze objavljivanja odluka o komunalnom redu kao i gdje se objavljuju.

Koordinator Povjerenstva

Robert Blažinović, v. r.